

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opintotukilain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan opintotukilakia muutettavaksi. Opintotukea myönnettäessä sovellettavia vanhempien tulorajoja korotettaisiin 30 prosentilla eduskunnan valtion vuoden 2007 talousarviossa edellyttämällä tavalla. Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi

opintotuen saamisen rajoituksia, oikeutta asumislisään, opintotuen hakemista ja myöntämistä ja opintotuen tarkistamista ilman hakemusta koskevia säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset**1.1 Vanhempien tulorajojen tarkistaminen**

Vanhempien tulojen huomioon ottamisesta säädetään opintotukilain (65/1994) 19 §:ssä. Vanhempien tulot otetaan huomioon myönnettäessä opintorahaa muille kuin korkeakouluopiskelijoille, jos opiskelija on alle 20-vuotias sekä asumislisää myönnettäessä, jos opiskelija on alle 18-vuotias. Vanhempien tuloja ei oteta huomioon, jos opiskelija on avioliitossa tai elatusvelvollinen. Pykälän 3 momentin mukaan opintorahan ja asumislisän voi saada täysimääräisenä opiskelijan vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen ollessa enintään 31 400 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 780 euroa kohden viisi prosenttia. Tällöin tukea ei saa lainkaan, kun vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on 47 000 euroa tai enemmän vuodessa.

Opintotukilain 11 §:ssä säädetään opintorahan määrästä. Pykälän 3 momentissa säädetään opintorahan korottamisesta vanhempien pienituloisuuden perusteella. Korotus voidaan myöntää opiskelijalle, jonka opintoraha on opiskelijan iän tai asumismuodon vuoksi alhaisempi kuin suurin mahdollinen kyseisen oppilaitosryhmän opiskelijoille myönnettävä opintoraha. Vanhemman luona asuvan tai itsenäisesti asuvan alle 18-vuotiaan opiskelijan opintorahaa voidaan korottaa vanhempien pienituloisuuden perusteella. Toisella asteella korotus vaihtelee nyt opiskelijan iän ja asumismuodon mukaan 42,05 eurosta 84,09 euroon, jolloin opintoraha voi olla enintään 63,9—168,18 euroa kuukaudessa. Korkea-asteella korotus vaihtelee 58,87 eurosta 126,14 euroon, jolloin opintoraha voi olla enintään 97,55—252,28 euroa kuukaudessa. Opintorahan korotus voidaan myöntää, jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 15 900 euroa vuodessa. Pykälän 4 momentin mu-

kaan korotus pienenee vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 590 euroa kohden 10 prosenttia. Kun tulot ylittävät 30 000 euroa, korotusta ei makseta.

Toisen asteen opiskelijat ovat opintotuen niukkuuden ja tarveharkintaisuuden vuoksi taloudellisesti riippuvaisia vanhemmistaan. Kun alle 20-vuotiaan opiskelijan vanhempien tulot otetaan huomioon opintotukea myönnettäessä, nuori voi jäädä opiskeluaikana jopa kokonaan ilman yhteiskunnan myöntämää tukea. Vanhempien pienituloisuuden perusteella opintorahaa voidaan korottaa, mutta tuen taso on silti niukka. Vanhempien tulorajoja tarkistettiin elinkustannusten tai palkkatason kehityksen mukaan vuoden 1993 jälkeen ensimmäisen kerran 1 päivästä marraskuuta 2006 lukien, jolloin tulorajoja nostettiin 15 prosentilla.

Opintotuen käyttöaste on pienentynyt, koska tarveharkinta on kiristynyt ja pienituloisista perheistä tulevien opiskelijoiden opintotuki reaalisesti pienentynyt. Myös toisen asteen opintotuen määrä on vuoden 1995 tasolla asumislisää lukuun ottamatta. Asumislisän korvaavuusprosenttia nostettiin vuonna 2000 ja huomioonotettavien asumismenojen määrää korotettiin syksyllä 2005.

Tyypillisen suomalaisen perheen yleistä toimeentuloa kuvaava palkansaajakotitalouksien käytettävissä oleva tulo oli vuonna 2004 keskimäärin noin 39 359 euroa ja bruttotulo ilman tulonsiirtoja keskimäärin 32 541 euroa. Opintotuen tarveharkinta ulottuu täten jo alle keskituloiisiin perheisiin, koska tuki alkaa leikkaantua vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden pääoma- ja ansiotulojen ylittäessä 31 400 euroa. Vanhempien pienituloisuuteen perustuvan opintorahan korotuksen saa täysimääräisenä kun vanhempien yhteenlasketut tulot ovat enintään 17 489 euroa ja sitä ei saa lainkaan, kun vanhempien yhteenlasketut tulot ovat yhteensä 30 000 euroa. Pienituloisuuteen perustuvat korotukset kohdentuvat yleensä opiskelijoille, joiden vanhemmista vain toisella on työtuloja, pienituloisten yksinhuoltajien opiskeleville lapsille tai pientä eläkettä tai muuta etuutta saavien vanhempi-

en lapsille. Tuen niukkuutta korostaa se, että tasoltaan opintorahaa paremman, vanhemmille maksettavan tarveharkinnattoman lapsilisän maksaminen päättyy toisen asteen opintojen alkuvaiheessa lapsen täyttäessä 17 vuotta. Myös nuorelle maksettavan työmarkkinatuki on suurempi kuin opintoraha.

Lähiaikoina julkaistavan Kelassa laaditun lukiolaisten ja ammatillista perustutkintoa suorittavien elämäntilannetta ja toimeentuloa käsittelevän tutkimuksen mukaan opiskelijoiden ikä, asumismuoto, vanhempien tulotaso sekä opintotukijärjestelmän tarveharkintaisuus ovat olennaisia toimeentuloon vaikuttavia tekijöitä. Keväällä 2006 toteutetulla kyselytutkimuksella ja rekisteriaineistosta kerättyjen tietojen perusteella toisen asteen opiskelijoiden toimeentulo on niukkaa ja koostuu useista tulolähteistä. Itsenäisesti asuvilla 16—25-vuotiailla ammatillista tutkintoa suorittavilla mediaanitulo oli 384 euroa kuukaudessa. Merkittävin tulonlähde on opintoraha ja asumislisä, jota täydensivät ansiotulot, muut etuudet ja muut tulonlähteet. Työssäkäyvien ansiotulon mediaani oli 200 euroa kuukaudessa. Kyselyyn vastanneista ammatillisen tutkinnon suorittajista kävi säännöllisesti työssä 9,5 prosenttia ja satunnaisesti 25 prosenttia. Opintotukitilastojen perusteella suurin osa lukiolaisista ei saa opintorahaa lainkaan. Opintotukea saaneista suurin osa asuu vanhempiensa taloudessa. Kaikista ammatillisen tutkinnon suorittajista hieman yli puolet saa opintorahaa. Opintorahaa saaneista suurin osa asuu itsenäisesti ja näistä noin 70 prosentilla vanhempien tulot eivät ole vähentäneet tukea.

Eduskunta päätti valtion vuoden 2007 talousarvion käsittelyn yhteydessä lisätä momentin 29.70.55. Opintoraha ja asumislisä määrärahaa opintotukea myönnettäessä sovellettavien vanhempien tulo rajojen korottamiseksi 30 prosentilla marraskuusta 2007 lukien. Eduskunnan edellyttämällä tavalla ehdotetaan opintotukilain 11 §:n 3 momentissa säädetty tulo raja korotettavaksi 15 900 eurosta 20 700 euroon ja 4 momentissa säädetty 1 590 euron määrä 2 070 euroon. Tuloraja, jonka ylittyessä korotusta ei enää maksettaisi korotettaisiin 30 000 eurosta 39 000 euroon. Opintotukilain 19 §:n 3 momentissa säädetty tuloraja ehdotetaan korotettavaksi 31 400 eu-

rosta 40 800 euroon ja samassa pykälässä oleva 780 euron raja 1 010 euroon. Rahamäärät ehdotetaan selkeyden vuoksi pyöristettäväksi täysiin kymmeneen euroihin, mikä vastaa nykyistä käytäntöä.

1.2 Muut ehdotukset

Opintotukilain 6 §:ssä säädetään opintotuen saamisen rajoituksista. Pykälään ehdotetaan muutoksia, jotka aiheutuvat muun lainsäädännön muutoksista. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi ulkomailta maksettavien etuuksien vaikutuksesta opintotuen myöntämiseen. Nykyisin ainoastaan vieraan valtion opintotuki on opintotuen myöntämisen este. Lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että myös ulkomailta saatu muu etuus olisi opintotuen myöntämisen este, jos vastaava kotimaisen lain nojalla myönnetty etuus estää opintotuen saamisen. Opintorahaa ei myönnetä opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan lapsilisälain mukaista lapsilisää. Myös tätä säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan ulkomailta lapsilisää, ei myönnettäisi opintorahaa.

Opintotukilain 23 §:n mukaan opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Yksittäiset opiskelijat saattavat jättää hakemuksen paljon ennen ajankohtaa, josta tuki voitaisiin myöntää. Tuen myöntämisperusteet tai opiskelijan elämäntilanne saattavat kuitenkin muuttua ennen kuin päätöksen mukaista tukea alettaisiin maksaa. Tästä syystä pidetään tarpeellisena ottaa lakiin säännös, jonka mukaan hakemus voitaisiin hylätä, jos ajankohdasta, josta lukien tukea haetaan tai jolloin tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät, olisi myöhempi kuin kuusi kuukautta hakemuksen jättämisaikankohdasta.

Laissa ei myöskään ole säännöstä, jolla tuki voitaisiin myöntää aikaisemmasta ajankohdasta kuin hakemuksen jättämiskuukauden alusta. Tämä on ongelmallista silloin, jos opiskelija on hakenut jotain opintotuen estävää etuutta, jota ei olekaan myönnetty. Näissä tilanteissa olisi kohtuullista, että opintotuki voitaisiin myöntää sen kuukauden alusta, jona opiskelija on jättänyt muuta etuutta koskevan hakemuksen, johon on saanut kieltei-

sen päätöksen. Lain 23 §:ään ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että opintotuki voidaan myöntää estävää etuutta koskevan hakemuksen jättämiskuukauden alusta ja asumislisä asumistuki- tai eläkkeensaajien asumistukihakemuksen jättämiskuukauden alusta.

Opintotuen tarkistamista ilman hakemusta koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asumislisä voitaisiin lakkauttaa opiskelija-asuntolasta tulleen vuokrasuhteen päättymistä koskevan tiedon perusteella. Nykyisin opiskelija-asuntoloista saatavien ilmoitusten perusteella voidaan ainoastaan tarkistaa asumislisän määrää. Vuokran määrän muuttuessa opiskelija-asuntola toimittaa tiedot Kansaneläkelaitokselle ja asumislisän määrää tarkistetaan ilman hakemusta. Tästä syystä opiskelijoitten on vaikea ymmärtää, että vuokrasuhteen päättyessä heiltä itseltään edellytetäänkin toimenpiteitä. Tästä seuraa tarpeettomia liikamaksuja ja tukien takaisinperimisiä.

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset opiskelijan talouteen

Riittävällä opintotuella edistetään opintoihin hakeutumista ja tehokasta opiskelua sekä ehkäistään opintojen keskeyttämistä ja kokonaan koulutuksesta syrjäytymistä.

Vanhempien tulojen perusteella korotettaisiin noin 30 000 opiskelijan opintorahaa. Näistä 28 000 on toisen asteen ja 2 000 korkeakouluopiskelijoita. Tulorajan korottaminen parantaisi 18 000 opiskelijan tukea, jotka eivät nyt saa korotusta täysimääräisenä. Näistä 16 700 on toisen asteen opiskelijoita ja 1 300 korkeakouluopiskelijoita. Uusia korotuksen saajia olisi noin 14 700. Korotus parantaisi siihen oikeutettujen opiskelijoiden opintotukea keskimäärin 17 eurolla kuukaudessa.

Alle 20-vuotiaita toisella asteella opiskelevia, joille tukea myönnettäessä otetaan huo-

mioon vanhempien tulot, on nykyisin noin 48 000. Näistä opiskelijoista 38 400 saa täyden opintotuen ja 9 600 leikatun opintotuen. Tulorajan korotus parantaisi 9 600 vähennettyä opintorahaa saavan opiskelijan opintorahaa ja 400 opiskelijan asumislisää. Kokonaan uusia tuen piiriin tulijoita olisi noin 6 500, joista noin 300 saisi myös asumislisää.

Opintoraha nousisi nyt tuen piirissä olevilla keskimäärin 34 euroa ja asumislisä 67 euroa kuukaudessa. Uudet tuen piiriin tulijat saisivat opintorahaa keskimäärin 46 euroa ja asumislisää 86 euroa kuukaudessa.

Tulorajojen korottaminen korjaa opintotuen tarveharkintaa siten, että alle keskituloisista perheistä tulevat opiskelijat pääsevät tuen piiriin. Vanhempien tulojen perusteella tapahtuva tarveharkinta palautuu suunnilleen 1990-luvun puolivälin tasolle.

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Vanhempien tulorajojen tarkistamisesta aiheutuva menolisäys olisi vuodessa yhteensä noin 14 000 000 euroa, josta pienituloisuuden perusteella tehtävästä korotuksesta aiheutuisi noin neljä miljoonaa euroa, vanhempien tulorajojen korotuksesta nyt tukea saaville noin kahdeksan miljoonaa euroa ja uusista tuen saajista noin kaksi miljoonaa euroa.

Vuonna 2007 menolisäys olisi 2 800 000 euroa, kun uudistus tulisi voimaan 1 päivänä marraskuuta ja korotettua tukea maksettaisiin kahdelta kuukaudelta.

Muilla ehdotuksilla ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia. Opintotuen saamisen rajoituksia koskevien säännösten muuttaminen vähentää vähäisessä määrin opintotukimenoja.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetusministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

6 §. Opintotuen saamisen rajoitukset. Pykälän 1 momentissa olevia säädösviittauksia ehdotetaan muutettavaksi muun lainsäädännön muutosten perusteella. Momentin 7 ja 9 kohdan viittaukset työntekijäin eläkelakiin ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi työntekijän eläkelakiin (395/2006). Estäviksi etuuksiksi ehdotetaan lisättäväksi eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) mukaisen eläketuen saaminen 9 kohtaan ja maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukainen luopumistuki 10 kohtaan, sillä näiden lakien mukaiset etuudet ovat työttömyyseläkkeisiin ja maatalousyrittäjien luopumiskorvaukseen ja luopumistukeen rinnastettavia etuuksia. Kuntoutusrahaki (611/1991) on kumottu Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetulla lailla (566/2005), joten 11 kohdan lakiviittaus ehdotetaan muutettavaksi.

Momentin 13 kohdan ilmaisu suorittaa varusmies- tai siviilipalvelusta ehdotetaan korvattavaksi lakiviittauksilla. Lisäksi todettaisiin, että myös ulkomaisen lainsäädännön mukaisen varusmies- tai siviilipalveluksen suorittaminen estäisi opintotuen myöntämisen. Momentin 14 kohdassa vankeusrangaistus ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla vapausrangaistus. Lisäksi momenttiin ehdotetaan otettavaksi uusi 15 kohta, jossa opintotuen myöntämisen estäviksi etuuksiksi säädettäisiin 2—12 kohdissa mainittuja etuuksia vastaavat ulkomailta saatavat etuudet, jolloin tuki voitaisiin evätä esimerkiksi hakijan ulkomailta saaman eläkkeen perusteella.

10 §. Opintorahan myöntäminen. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että ulkomailta maksettava lapsilisälain (796/1992) mukaista lapsilisää vastaava etuus estäisi opintorahan myöntämisen. Opintotuen saajien joukossa on opiskelijoita, joista maksetaan lapsilisään rinnastettavaa etuutta toisesta valtiosta. Tällainen tilanne on esimerkiksi silloin, kun Tornionjokilaaksossa Ruotsissa

asuva Suomen kansalainen opiskelee Suomessa sijaitsevassa oppilaitoksessa. Nykyään näille opiskelijoille voidaan myöntää myös opintorahaa, joten he ovat edullisemmassa asemassa kuin ne opiskelijat, joista maksetaan kotimaisen lainsäädännön mukaista lapsilisää. Ehdotetulla lisäyksellä poistettaisiin kyseinen epäkohta. Tarkoitus on, että ulkomailta maksettava lapsilisää vastaava etuus estäisi opintorahan myöntämisen vain silloin, kun se suuruusluokaltaan vastaa Suomesta maksettavaa lapsilisää.

11 §. Opintorahan määrä. Opintotukilain 11 §:ssä säädetään opintorahan määrästä. Vanhemman luona asuvan tai itsenäisesti asuvan alle 18-vuotiaan opiskelijan opintorahaa voidaan 3 momentin mukaan korottaa vanhempien pienituloisuuden perusteella. Opiskelija on oikeutettu täysimääräiseen opintorahan korotukseen, jos vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 15 900 euroa vuodessa. 4 momentin mukaan korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 590 euroa kohden 10 prosenttia. Korotusta ei myönnetä, jos vanhempien tulojen yhteismäärä ylittää 30 000 euroa.

Pykälän 3 ja 4 momentin tulorajoja korotettaisiin 30 prosentilla. Tulorajojen korotuksen jälkeen opiskelija olisi oikeutettu täysimääräiseen opintorahan korotukseen, jos vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä olisi enintään 20 700 euroa vuodessa. Korotus pienenesi jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070 euroa kohden 10 prosenttia ja korotusta ei myönnettäisi, jos vanhempien tulojen yhteismäärä ylittäisi 39 000 euroa.

14 §. Asumislisä. Pykälän 1 momentissa säädetään oikeudesta asumislisään ja siitä milloin opiskelija ei ole oikeutettu asumislisään. Momenttiin ehdotetaan selkeyden vuoksi otettavaksi uusi 5 kohta, jossa säädettäisiin, että asumislisään ei ole oikeutettu opiskelija, joka saa eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaista asumistukea tai asuu samassa asunnossa eläkkeensaajien asumistukea saavan puolisonsa kanssa. Jos

opiskelija ja eläkkeensaaja ovat avio- tai avoliitossa taikka rekisteröidyssä parisuhteessa, he kuuluvat eläkkeensaajien asumistuen piiriin. Tällöin asumistuki myönnetään yhteenlaskettujen tulojen ja asumiskustannusten perusteella eläkkeensaajalle.

Asumiskustannusten huomioon ottaminen tilanteessa, jossa vuokra-, asumisoikeus- tai osaomistusasunnossa asuvista puolisoista toinen saa eläkkeensaajien asumistukea ja toinen on opintotuen saamiseen oikeutettu opiskelija, on nykyään määritelty vain Kansaneläkelaitoksen käytännön ohjeistuksella. Ohjeistuksen mukaan opiskelijapuolisolla ei katsota olevan asumiskustannuksia, koska eläkkeensaajien asumistukea saavalle puolisolle on myönnetty asumistuki koko asunnon asumiskustannusten perusteella.

Leskeneläkkeen saajalla voi olla oikeus sekä opintotuen asumislisään että eläkkeensaajien asumistukeen. Nykykäytännön mukaan hän voi tällöin valita itselleen edullisimman tukimuodon. Eläkkeensaajien asumistuen ja opintotuen asumislisän maksaminen samanaikaisesti olisi edelleen mahdollista silloin, kun leskeneläkkeen saajalla on perheen varsinaisen asunnon lisäksi opiskeluasunto toisella paikkakunnalla.

19 §. Vanhempien tulojen huomioon ottaminen. Muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden vanhempien tulot otetaan huomioon opintorahaa myönnettäessä, jos opiskelija on alle 20-vuotias sekä asumislisää myönnettäessä, jos opiskelija on alle 18-vuotias. Vanhempien tuloja ei oteta huomioon, jos opiskelija on avioliitossa tai elatusvelvollinen. Pykälän 3 momentin mukaan opintorahan ja asumislisän voi saada täysimääräisenä opiskelijan vanhempien yhteenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen ollessa enintään 31 400 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 780 euroa kohden viisi prosenttia. Tällöin tukea ei saa lainkaan, kun vanhempien yhteenlasketut tulot ovat 47 000 euroa tai enemmän vuodessa.

Pykälän 3 momentissa säädettyjä tulorajoja ehdotetaan korotettavaksi 30 prosentilla eduskunnan talousarvion antamisen yhteydessä edellyttämällä tavalla. Tulorajojen korotuksen jälkeen opintorahan ja asumislisän voisi saada täysimääräisenä vanhempien yh-

teenlaskettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen ollessa enintään 40 800 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennettäisiin jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 010 euroa kohden viisi prosenttia. Tukea ei saisi lainkaan, kun vanhempien yhteenlasketut tulot ovat 61 000 euroa tai enemmän vuodessa.

23 §. Opintotuen hakeminen ja myöntäminen. Pykälän 1 momentin viittaus 9 §:ään ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi 9 a §:ään, jossa Kansaneläkelaitoksen ja oppilaitoksen välisistä sopimuksista nykyisin säädetään. Lisäksi maininnat Kansaneläkelaitoksesta muutettaisiin vastaamaan nykyistä kirjoitusasua ja käsite paikallistoimisto muutettaisiin toimistoksi nykyisin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uudet 3—5 momentit. Uudessa 3 momentissa säädetäisiin mahdollisuudesta hylätä hakemus, jos tuen myöntäminen tai tarkistaminen olisi esimerkiksi ikärajojen, vanhempien tulojen tai muiden syiden vuoksi mahdollista vasta myöhemmin kuin kuusi kuukautta hakemuksen jättämisaikakohdasta lukien. Opintotuen myöntäminen tai tarkistaminen pitkän ajan kuluttua tulevaisuudessa toteutuvan olosuhdemuutoksen perusteella on ongelmallista, koska opintotukeen vaikuttavat olosuhteet voivat ratkaisun tekemisen ja tuen maksun alkamisen välisenä aikana muuttua monella tavalla. Tuki voitaisiin kuitenkin myöntää tai tarkistaa, jos tuen myöntämiseen tai määrään vaikuttavien olosuhteiden arvioidaan säilyvän annettavan päätöksen perusteiden mukaisina.

Nykyisin opintotuki voidaan myöntää aikaisintaan hakemuksen jättämiskuukauden alusta lukien. Tämä voi kuitenkin johtaa kohtuuttomaan tilanteeseen, jos opiskelija on hakenut opintotukilain 6 §:ssä mainittua estävää etuutta esimerkiksi kuntoutustukea eikä hänelle myönnetä tätä etuutta. Ehdotetun 4 momentin mukaan opintotuki voitaisiin myöntää sen kuukauden alusta lukien, jolloin estävää etuutta koskeva hakemus on jätetty, jos opintotuen myöntämisedellytykset muutoin täyttyvät. Säännöksen perusteella voitaisiin myöntää opintorahan ja lainatakauksen lisäksi myös opintotuen asumislisää, vaikka opiskelija ei olisikaan estävää etuutta koskevan hakemuksen yhteydessä jättänyt asumi-

sen tukimuotoja koskevaa hakemusta, sillä opiskelija on saattanut arvioida hakemansa estävän etuuden määrällisesti niin suureksi, että hän ei ole katsonut aiheelliseksi hakea asumistukea.

Pykälän 5 momenttia sovellettaisiin, jos opintotuen asumislisään oikeutettu opiskelija on jättänyt asumistukilain tai eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea koskevan hakemuksen, johon on saanut hylkäävän päätöksen. Ehdotetun säännöksen mukaan opintotuen asumislisä voitaisiin myöntää sen kuukauden alusta lukien, jolloin asumistukilain tai eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea koskeva hakemus on jätetty, jos opintotuen asumislisän myöntämisedellytykset muutoin täyttyvät.

25 a §. *Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta.* Pykälän 2 momentin mukaan asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta. Opintotukilain 41 b §:n 3 kohdan perusteella Kansaneläkelaitos saa opiske-

lija-asuntoloilta muun muassa vuokra- ja asumisaikatietoja. Säännökseen ehdotetaan lisättäväksi myös mahdollisuus asumislisän lakkauttamiseen vuokrasuhteen päättymisestä saadun tiedon perusteella. Asumislisää tarkistetaan hakemuksetta opiskelija-asuntoloiden toimittamien vuokran määrää koskevien muutosten perusteella, joten opiskelijoilla on perusteltua syytä olettaa, että myös asumislisän lakkautus vuokrasuhteen päättyessä tehdään hakemuksetta asuntoloiden toimittamien tietojen perusteella. Ehdotettu muutos helpottaisi toimeenpanoa sekä vähentäisi asumislisän aiheutonta maksatusta.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 6 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n 3 ja 4 momentti, 14 §, 19 §:n 3 momentti, 23 § ja 25 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 345/2004, 11 §:n 3 ja 4 momentti ja 19 §:n 3 momentti laissa 399/2006, 14 § laissa 1427/2001, 23 § osaksi laissa 1277/2000 ja 25 a §:n 2 momentti laissa 691/2002, seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

- 1) saa vieraan valtion opintotukea;
- 2) saa aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea;
- 3) on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan järjestetyssä oppisopimuskoulutuksessa;
- 4) saa työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea, työttömyyspäivärahaa tai koulutuspäivärahaa;
- 5) on julkisesta työvoimapaikasta annetun lain (1295/2002) mukaisessa koulutuksessa;
- 6) saa vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta;
- 7) saa kansaneläkelain (347/1956) taikka työntekijän eläkelain (395/2006) tai sen 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä;
- 8) saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä;
- 9) saa kansaneläkelain taikka työntekijän eläkelain tai sen 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien mukaista työttömyyseläkettä tai saa eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) mukaista eläketukea;

10) saa maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista sukupolvenvaihdoseläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) tai maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaista luopumistukea;

11) saa samaan koulutukseen Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa;

12) saa täyttä ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka kuntoutusta koskevien sotilastapaturmalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) säännösten perusteella;

13) suorittaa asevelvollisuuslain (452/1950), siviilipalveluslain (1723/1991) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelusta taikka ulkomaisen lainsäädännön mukaista vastaavaa palvelusta;

14) suorittaa vapausrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa;

15) saa 2—12 kohdissa mainittuja etuuksia vastaavaa etuutta ulkomailta.

10 §

Opintorahan myöntäminen

Opintoraha myönnetään opiskelijalle, jolle 1 luvun mukaan voidaan myöntää tämän lain mukaista opintotukea.

Opintorahaa ei kuitenkaan myönnetä opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan lapsilisälain (796/1992) mukaista lapsilisää taikka vastaavaa etuutta ulkomailta.

11 §

Opintorahan määrä

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;
- 2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;
- 3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;
- 5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

14 §

Asumislisä

Asumislisään on oikeutettu opiskelija, joka asuu vuokra- tai asumisoikeusasunnossa. Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka:

- 1) asuu vanhempansa luona;
- 2) asuu samassa asunnossa oman tai puolisonsa lapsen kanssa;
- 3) asuu puolisonsa omistamassa asunnossa;

4) olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan; taikka

5) saa eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaista asumistukea tai asuu samassa asunnossa eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea saavan puolisonsa kanssa.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 ja 5 kohdassa säädetään, opiskelijalle voidaan kuitenkin myöntää asumislisä sellaisen asunnon asumismenoihin, joka on vuokrattu opiskelun vuoksi ja sijaitsee muulla paikkakunnalla kuin perheen vakituinen asunto.

Ulkomailla opiskelevalle myönnetään asumislisää samoin edellytyksin kuin Suomessa opiskelevalle. Ulkomailla opiskelevalla on kuitenkin oikeus asumislisään sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 40 800 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 010:tä euroa kohden viisi prosenttia.

23 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotukea haetaan Kansaneläkelaitokselta ellei Kansaneläkelaitoksen ja oppilaitoksen välillä ole tehty 9 a §:ssä tarkoitettua sopimusta. Hakemuksen voi jättää Kansaneläkelaitoksen toimistoon tai asianomaiseen oppilaitokseen Kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi. Ulkomailla opiskelevan tulee kuitenkin toimittaa hakemus Kansaneläkelaitokselle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakumenettelystä.

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty.

Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtioneuvoston valtiontakaus voidaan kuitenkin myöntää hakemuskautta edeltävän kuukauden alusta lukien.

Opintotukihakemus voidaan hylätä, jos ajankohta, josta tukien tukea haetaan tai jollain edellytykset tuen myöntämiseksi täyttyvät, on myöhempi kuin kuusi kuukautta hakemuksen jättämisaikakohdasta.

Jos opiskelijan opintotukilain 6 §:ssä mainittua opintotuen myöntämisen estävää etuutta koskeva hakemus on hylätty, opintotuki voidaan myöntää sen kuukauden alusta, jona estävää etuutta koskeva hakemus on jätetty.

Jos opiskelijan asumistukilain (408/1975) mukaista asumistukea koskeva hakemus tai opiskelijan taikka hänen puolisonsa eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea koskeva hakemus on hylätty, opintotuen asumislisä voidaan myöntää sen kuukauden alusta, jona asumistukea koskeva hakemus on jätetty.

25 a §

Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta

—————
Asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella tai asumislisä voidaan lakkauttaa vuokrasuhteen päättymisen perusteella ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta.
—————

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Stefan Wallin*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 6 §:n 1 momentti, 10 §, 11 §:n 3 ja 4 momentti, 14 §, 19 §:n 3 momentti, 23 § ja 25 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentti laissa 345/2004, 11 §:n 3 ja 4 momentti ja 19 §:n 3 momentti laissa 399/2006, 14 § laissa 1427/2001, 23 § osaksi laissa 1277/2000 ja 25 a §:n 2 momentti laissa 691/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

- 1) saa vieraan valtion opintotukea;
- 2) saa aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea;
- 3) on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan järjestetyssä oppisopimuskoulutuksessa;
- 4) saa työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea, työttömyyspäivärahaa tai koulutuspäivärahaa;
- 5) on julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisessa koulutuksessa;

6) saa vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta;

7) saa kansaneläkelain (347/1956) taikka työntekijän eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, *eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen* mukaista vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä;

8) saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä;

9) saa työttömyyseläkettä työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perus-

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

- 1) saa vieraan valtion opintotukea;
- 2) saa aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea;
- 3) on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan järjestetyssä oppisopimuskoulutuksessa;
- 4) saa työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työmarkkinatukea, työttömyyspäivärahaa tai koulutuspäivärahaa;
- 5) on julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisessa koulutuksessa;

6) saa vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta;

7) saa kansaneläkelain (347/1956) taikka työntekijän eläkelain (395/2006) *tai sen 3 §:ssä* mainittujen *työeläkelakien* mukaista vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä;

8) saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä;

9) saa *kansaneläkelain taikka* työntekijän eläkelain *tai sen 3 §:ssä* mainittujen *työeläkelakien* mukaista *työttömyyseläkettä tai saa*

teella taikka vastaavaa kansaneläkelain mukaista eläkettä;

10) saa maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista sukupolvenvaihdoseläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea;

11) saa samaan koulutukseen kuntoutusrahalain (611/1991) tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa;

12) saa täyttä ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka kuntoutusta koskevien sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) säännösten perusteella;

13) suorittaa varusmies- tai siviilipalvelusta;

14) suorittaa vankeusrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa.

eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) mukaista eläketukea;

10) saa maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista sukupolvenvaihdoseläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) tai *maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006)* mukaista luopumistukea;

11) saa samaan koulutukseen *Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005)* tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa;

12) saa täyttä ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka kuntoutusta koskevien sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) säännösten perusteella;

13) suorittaa *asevelvollisuuslain (452/1950), siviilipalveluslain (1723/1991) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista palvelusta taikka ulkomaisen lainsäädännön mukaista vastaavaa palvelusta;*

14) suorittaa *vapausrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa;*

15) saa 2—12 kohdissa mainittuja etuuksia vastaavaa etuutta ulkomailta.

10 §

Opintorahan myöntäminen

Opintoraha myönnetään opiskelijalle, jolle 1 luvun mukaan voidaan myöntää tämän lain mukaista opintotukea.

Opintorahaa ei kuitenkaan myönnetä opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan lapsilisälain (796/92) mukaista lapsilisää.

10 §

Opintorahan myöntäminen

Opintoraha myönnetään opiskelijalle, jolle 1 luvun mukaan voidaan myöntää tämän lain mukaista opintotukea.

Opintorahaa ei kuitenkaan myönnetä opiskelijalle, jonka elatusta varten maksetaan lapsilisälain (796/1992) mukaista lapsilisää taikka vastaavaa etuutta ulkomailta.

11 §

Opintorahan määrä

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 15 900 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;
- 2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;
- 3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;
- 5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 590:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 30 000 euroa, korotusta ei makseta

14 §

Asumislisä

Asumislisään on oikeutettu opiskelija, joka asuu vuokra- tai asumisoikeusasunnossa. Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka:

- 1) asuu vanhempansa luona;
- 2) asuu samassa asunnossa oman tai puolisonsa lapsen kanssa;
- 3) asuu puolisonsa omistamassa asunnossa; *taikka*
- 4) olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa

11 §

Opintorahan määrä

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 20 700 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

- 1) 38,68 euron opintorahaa enintään 58,87 eurolla;
- 2) 21,86 euron opintorahaa enintään 42,05 eurolla;
- 3) 105,96 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 4) 63,91 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla;
- 5) 126,14 euron opintorahaa enintään 126,14 eurolla;
- 6) 84,09 euron opintorahaa enintään 84,09 eurolla.

Korotus pienenee jokaista tulorajan ylittävää täyttä 2 070:tä euroa kohden 10 prosenttia. Jos 3 momentissa tarkoitettujen tulojen yhteismäärä ylittää 39 000 euroa, korotusta ei makseta.

14 §

Asumislisä

Asumislisään on oikeutettu opiskelija, joka asuu vuokra- tai asumisoikeusasunnossa. Asumislisään ei kuitenkaan ole oikeutettu opiskelija, joka:

- 1) asuu vanhempansa luona;
- 2) asuu samassa asunnossa oman tai puolisonsa lapsen kanssa;
- 3) asuu puolisonsa omistamassa asunnossa;
- 4) olisi oikeutettu maksuttomaan asuntolapaikkaan, ellei ole erityisen painavia syitä sille, että opiskelija ei voi ottaa asuntolapaikkaa vastaan; *taikka*

5) saa eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) mukaista asumistukea tai asuu samassa asunnossa eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea saavan puolisonsa kanssa.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 ja 5 koh-

säädetään, opiskelijalle voidaan kuitenkin myöntää asumislisä sellaisen asunnon asumismenoihin, joka on vuokrattu opiskelun vuoksi ja sijaitsee muulla paikkakunnalla kuin perheen vakituinen asunto.

Ulkomailla opiskelevalle myönnetään asumislisää samoin edellytyksin kuin Suomessa opiskelevalle. Ulkomailla opiskelevalla on kuitenkin oikeus asumislisään sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 31 400 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 780:tä euroa kohden viisi prosenttia.

23 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotukea haetaan kansaneläkelaitokselta ellei kansaneläkelaitoksen ja oppilaitoksen välillä ole tehty 9 §:ssä tarkoitettua sopimusta. Hakemuksen voi jättää kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoon tai asianomaiseen oppilaitokseen kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi. Ulkomailla opiskelevan tulee kuitenkin toimittaa hakemus kansaneläkelaitokselle. Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakumenettelystä.

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtiontakaus voidaan kuitenkin myöntää hakemuskuukautta edeltävän kuukauden alusta lukien.

dassa säädetään, opiskelijalle voidaan kuitenkin myöntää asumislisä sellaisen asunnon asumismenoihin, joka on vuokrattu opiskelun vuoksi ja sijaitsee muulla paikkakunnalla kuin perheen vakituinen asunto.

Ulkomailla opiskelevalle myönnetään asumislisää samoin edellytyksin kuin Suomessa opiskelevalle. Ulkomailla opiskelevalla on kuitenkin oikeus asumislisään sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

19 §

Vanhempien tulojen huomioon ottaminen

Opiskelijalla on oikeus täysimääräiseen opintorahaan ja asumislisään, jos vanhempien tuloverolain 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen määrä on enintään 40 800 euroa vuodessa. Opintorahaa ja asumislisää vähennetään jokaista tulorajan ylittävää täyttä 1 010:tä euroa kohden viisi prosenttia.

23 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotukea haetaan Kansaneläkelaitokselta ellei Kansaneläkelaitoksen ja oppilaitoksen välillä ole tehty 9 a §:ssä tarkoitettua sopimusta. Hakemuksen voi jättää Kansaneläkelaitoksen toimistoon tai asianomaiseen oppilaitokseen Kansaneläkelaitokselle toimitettavaksi. Ulkomailla opiskelevan tulee kuitenkin toimittaa hakemus Kansaneläkelaitokselle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakumenettelystä.

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtiontakaus voidaan kuitenkin myöntää hakemuskuukautta edeltävän kuukauden alusta lukien.

Opintotukihakemus voidaan hylätä, jos ajankohta, josta lukien tukea haetaan tai jollain edellytykset tuen myöntämiseksi täyttyvät, on myöhempi kuin kuusi kuukautta hakemuksen jättämisaikahankohdasta.

Jos opiskelijan opintotukilain 6 §:ssä mainittua opintotuen myöntämisen estävää etuutta koskeva hakemus on hylätty, opintotuki voidaan myöntää sen kuukauden alusta, jona estävää etuutta koskeva hakemus on jätetty.

Jos opiskelijan asumistukilain (408/1975) mukaista asumistukea koskeva hakemus tai opiskelijan taikka hänen puolisonsa eläkkeensaajien asumistukilain mukaista asumistukea koskeva hakemus on hylätty, opintotuen asumislisä voidaan myöntää sen kuukauden alusta, jona asumistukea koskeva hakemus on jätetty.

25 a §

Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta

Asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta.

25 a §

Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta

Asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella *tai asumislisä voidaan lakkauttaa vuokrasuhteen päättymisen perusteella* ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.
